

3737019 SHPE/M : สาขาวิชา: ประชากรศึกษา; ศษ.ม.(ประชากรศึกษา)

คำสำคัญ : วิถีชีวิต / ภาวะสุขภาพ / ผู้ย้ายถิ่น / แท็กซี่

พินูช ฅนอมพล : วิถีชีวิตและภาวะสุขภาพของผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร (LIFE STYLE AND HEALTH STATUS OF IMMIGRANT TAXI DRIVERS IN BANGKOK)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ประภาพรรณ อุ่นอบ, ศษ.ด., เนาวรัตน์ พลายน้อย, กศ.ด., เสาวภา พรศิริพงษ์, ศส.ม. 229 หน้า. ISBN 974-663-661-8

การศึกษานี้ เป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจและอธิบายถึงวิถีชีวิตและภาวะสุขภาพของผู้ย้ายถิ่นที่ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ในบริบทของการย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในเมืองท่ามกลางสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยพิจารณาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่แล้วเชื่อมโยงถึงภาวะสุขภาพ การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ในกลุ่มผู้ย้ายถิ่นที่ขับรถแท็กซี่ซึ่งพักอาศัยอยู่ในชุมชนรองเมืองซอย 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย การจำแนกข้อมูล และการเปรียบเทียบข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า วิถีชีวิตของผู้ขับรถแท็กซี่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับลักษณะอาชีพและสังคมทั้งในถิ่นใหม่และถิ่นเดิม มีการผสมผสานวิถีชีวิตทั้งสองแบบเข้าด้วยกันเกิดเป็นรูปแบบวิถีชีวิตเฉพาะของผู้ย้ายถิ่นที่ขับรถแท็กซี่ กล่าวคือ ทำงานเป็นกะ กินและนอนไม่เป็นเวลา ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่เป็นประจำ ใช้จ่ายเป็นครั้งคราว มีความเป็นอิสระ เข้าสู่อารมณ์อย่างเป็นระบบตามเครือข่ายทางสังคม ระยะเวลาขับรถนาน 9-11 ชั่วโมงต่อกะ รายได้เฉลี่ย 9,000 บาทต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับคนหลายอาชีพทั้งคนไทยและต่างชาติ เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม มีการปรับตัวด้านการทำงานและระบบเวลาของชีวิตเป็นอย่างมาก แต่ยังคงพูดภาษาถิ่นและกินอาหารพื้นเมือง และมีมุมมองต่ออาชีพว่า การขับรถแท็กซี่เป็นอาชีพที่ดีที่สุดในบรรดาอาชีพนอกระบบซึ่งผู้ย้ายถิ่นที่มีความรู้ระดับเดียวกันทำอยู่

ส่วนภาวะสุขภาพ ผู้ขับรถแท็กซี่มองว่าความสามารถในการขับรถออกไปหาเงินได้ การไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ และการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ ที่ไม่มีผลกระทบต่อการออกรถ คือการมีสุขภาพดี จึงเข้าใจว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงดี เพราะไม่เจ็บป่วยและสามารถออกรถได้ตามปกติ แต่ก็มีผู้ป่วยด้วยโรคที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการทำงานและวิถีชีวิตอันเนื่องมาจากการย้ายถิ่น มีการดูแลตนเองในยามปกติในเรื่องอาหารการออกกำลังกาย การพักผ่อน และการปรับจิตใจให้เป็นสุข และมีการดูแลตนเองยามเจ็บป่วยด้วยการพึ่งยาแผนปัจจุบันจากร้านค้าและร้านขายยา รักษาในคลินิกและโรงพยาบาล รวมทั้งการบำบัดรักษาด้วยการแพทย์แผนไทย

งานวิจัยนี้ จึงให้เห็นวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ขับรถแท็กซี่ภายใต้เงื่อนไขของการย้ายถิ่นเข้ามาสู่สังคมใหม่ เป็นวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของสังคมเมืองและสังคมแบบดั้งเดิมที่มีการผสมผสานกันเกิดเป็นวิถีชีวิตเฉพาะแบบของผู้ย้ายถิ่นที่ขับรถแท็กซี่ ซึ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ขับรถแท็กซี่หลายอย่างได้กลายเป็นมูลเหตุสำคัญที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงต่อสุขภาพ จนทำให้ผู้ขับรถแท็กซี่มีปัญหาสุขภาพกายและใจทั้งที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต สมควรได้รับการแก้ไขโดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพอนามัย และเน้นให้เห็นความสำคัญของการมีวิถีชีวิตที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่เสี่ยงต่อสุขภาพบางอย่างให้กลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ ส่งผลให้ผู้ขับรถแท็กซี่เหล่านี้เป็นผู้ย้ายถิ่นที่มีภาวะสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาตรฐานที่ควรจะเป็น